

PŘÍPAD TOMAN

ZÁHADA JEDNÉ VRAŽDY, KTERÁ MĚLA
ZASTŘÍT POJIŠŤOVACÍ PODVOD

MILAN KRČMÁŘ

Brůžný zločin na Moravě

Případ Toman

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cpress.cz
www.albatrosmedia.cz

Milan Krčmář

Případ Toman – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

© Milan Krčmář, 2021

ISBN tištěné verze 978-80-264-3850-2

ISBN e-knihy 978-80-264-3865-6 (1. zveřejnění, 2021) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-264-3866-3 (1. zveřejnění, 2021) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-264-3864-9 (1. zveřejnění, 2021) (ePDF)

Případ Toman

Záhada jedné vraždy,
která měla zastřít pojišťovací podvod

Milan Krčmář

Ladislav Toman
(zdroj: *Nové illustrované listy* 11. 11. 1911)

Část I.
Toman
(1911–1912)

Ten pohled nebyl ani trochu hezký. U cesty leželo mužské tělo, které mělo téměř odseknutou hlavu, na ní chyběl nos, oba rty i obě uši, oči byly vyloupány a z čelisti zbyl jen krvavý pahýl. Ačkoli mrtvola ležela na zádech, bylo patrné, že znetvořená je nejen přední část hlavy, ale také její temeno. Nasvědčovalo tomu velké tratoliště krve, které se vytvořilo pod zátylkem. K dovršení všeho byly kalhoty mrtvému staženy ke kolenům – a tam, kde měl muž dříve pohlavní orgány, nyní nebylo nic. Přesněji řečeno, bylo tam zkrvavené maso. Úd a varlata byly odseknuty.

Dělník Zdráhal, který mrtvolu uviděl jako první, zjistil, že ve srovnání se svými společníky má nejsilnější žaludek. Jeden se opíral o strom, smrtelně bledý nepřítomně zíral před sebe a zhluboka dýchal, druhý se předkláněl opodál a zvracel. Teprve nyní si Zdráhal uvědomil, co vlastně objevil – a tak, aniž by chtěl, napodobil příklad svého druhého kolegy. Poodběhl k nedaleké borovici a začal také mohutně dávit.

„Muž, zhruba třicet let, hnědé vlasy, vyšší postavy. Četná poranění. Klobouk a boty chybějí,“ zhodnotil situaci četnický strážmistr Čížek, který spolu se svým závodčím Veškrnou dorazil na místo z nedalekých Dubňan, a otočil se na tři chlapy postávající opodál: „Hýbali jste zde s něčím?“

„Ježíšmarjá ne, pane vachmajstr,“ odvětil dělník Zdráhal, který pro četníky předtím doběhl. „Vždyt nás ten pohled bude pronásledovat do konce života. A ještě na TO sahat... Tfu, ani za milion.“

Slovo „TO“ silně zdůraznil. Tímto jediným krátkým výrazem jasně shrnul stav onoho ubožáka. Možná to byl ještě nedávno člověk, nyní se však opravdu jednalo o pouhé „TO“. Beztvarou, rozplizlou hmotu.

„Kdo to proboha mohl udělat?“ zeptal se svého nadřízeného závodčí, jemuž se silně houpal žaludek, a proto se snažil na mrtvého příliš nedívat.

„To netuším, ale pokud ti chlapi opravdu s ničím nepohnuli, půjde to celkem snadno zjistit. Nepršelo, a tak pan nadstrážmistr Šalda může z Hodonína zatelegrafovat pro pátrací psy,“ prohodil. Ve volných chvílích četl kriminalistickou literaturu anebo časopisy, které s kriminalistikou seznamovaly laickou veřejnost. Právě nedávno v „Nových ilustrovaných listech“ vyšel poutavý článek o tom, že pes v Německu pomohl chytit vraha – a že četnické jednotky využívající psy se už pokusně zavádějí i v Rakousku-Uhersku. Hned zatoužil takovou psí jednotku spatřit, jen bylo nutné, aby se k této myšlence kladně postavili také jeho nadřízení.

„Veškrno, vy tady zůstanete na stráži,“ poručil závodčímu. „Ručíte mi za to, že se nikdo ničeho nedotkne. Nejen té mrtvolky, ale čehokoli v okolí. Kdyby tudy někdo procházel, tak ho pošlete zpátky, at jde jinou cestou. Nikdo se tu nebude courat jak po návsí. Já teď poběžím do rohateckého cukrovaru, tam mají kočár, tak si vyžádám, aby mě odsud někdo dovezl do Hodonína k panu nadstrážmistroví, kde mu všechno povím. Tohle stejně není případ pro nás, ten budou řešit jiní páni.“

„A co máme dělat my?“ zeptal se dělník Zdráhal. „Můžeme už jít do práce? Stavíme kostel v Rohatci a pan mistr si bude myslet, že jsme si dnes udělali modré pondělí.“

„Vy tady počkáte se závodčím, jste důležití svědci,“ řekl autoritativně strážmistr Čížek. Tahle role se mu začínala líbit. Ještě nikdy se nedostal k tak velkému případu – a strážmistr nepochyboval, že bude velký, protože vražda je zkrátka vražda. V tuto chvíli byl nejdůležitější osobou na scéně, což se rozhodl náležitě demonstrovat. „Co se týče pana mistra, stejně musím kolem kostela projít, tak mu řeknu, at s vámi dnes nepočítá.“

S těmito slovy se otočil a rychlým krokem zamířil k Rohatci.

Nadstrážmistr Šalda si nejprve myslel, že strážmistr Čížek přehání, když mu zvěstoval, že „... mezi Rohatcem a Ratíškovice někdo rozsekal nějakého chlapa tak, že je, pane nadstrážmistre, úplně na cimpr campre.“ Když ale dorazil na místo, musel se Čížkovi v duchu omluvit.

„Ta vražda se stala teprve nedávno a je opravdu bestiální,“ podotkl, když zhlédl mrtvolu a zběžně se podíval po okolí. V dálce mezi stromy bylo vidět slušnou řádku čumilů.

Zpráva o vraždě se rychle rozkřikla poté, co si strážmistr Čížek u ředitele rohateckého cukrovaru vyžádal kočár. A protože se Čížek s ředitelem dobře znal, nezapomněl svému příteli vysvětlit, že je to kvůli zamordovanému chudákovi v lese, kde se říká Doubrava, nedaleko „pasuňků“, a že to byl právě on, Čížek, kdo jako první úředně prohlédl mrtvolu. Toto pronesl dostatečně nahlas, aby to slyšel nejen ředitel, ale také komptoiristka, která seděla v přijímací místnosti u ředitelovy pracovny. Ta se

záhy nato vytratila, protože si nutně potřebovala odskočit, a tak když čtvrt hodiny poté projížděl kočár branou cukrovaru, věděli o zločinu nejen všichni dělníci, ale také celý Rohatec. Ředitel, jenž trval na tom, že pana strážmistra do Hodonína doprovodí, protože „tam stejně má cestu a cosi k vyřízení“, teď seděl s Čížkem v kočáru a rozšafně s ním vykládal, jak je ten dnešní svět hrozný a že by se to za jejich mládí nestalo.

Jakmile kočár zmizel za zatáčkou, k místu činu se vypravil každý, kdo zrovna neměl co na práci. Když závodčí Veškrna spatřil ten dav, který se k němu žene, nejdříve mu trochu zatrnulo, ale pak sundal z ramene pušku a zvolal, aby se okamžitě všichni zase vrátili zpátky. Dav se zarazil a zůstal stát na místě. Nikdo se ale neměl k tomu, aby se vrátil zpět do Rohatce – zato si ale každý stoupal na špičky, aby si aspoň o krapet zvětšil zorný úhel a mohl spatřit tu rozsekanou mrtvolu.

Závodčí Veškrna viděl, že se zvědavci nerozcházejí – naopak se po nějaké době začali srocovat i čumilové přicházející od Ratíškovíc. Nic se nešíří tak rychle jako zpráva o nějakém neštěstí, a protože z Rohatce do Ratíškovíc jsou to po silnici jen necelé tři kilometry, divadlo si nechťeli nechat ujít ani ctění občané ratíškovičtí. Veškrna nejspíše těkal pohledem ze strany na stranu, z místa činu se ale hnout nemohl, aby dav rozehnal. A tak se spokojil s tím, že občas na čumily, kteří postávali o padesát metrů dál vlevo i vpravo od něj, zakřičel, aby se rozešli. Většinou se nikdo ani nepohnul, ale Veškrna si pomyslel, že v rámci možností dělá vše, co je v jeho silách, a pan strážmistr to jistě musí pochopit.

Jediný efekt, který jeho občasné výkřiky přinášely, tkvěl v tom, že dělníci, kteří mrtvolu našli, aspoň na chvíli otevřeli oči a rozespale mžourali kolem sebe. Zdráhalovi a spol. již totiž otrnulo, na pozůstatky chlapa ležícího opodál už si zvykli, a tak se rozhodli, že tohoto nenadálého volna využijí k tomu, aby nabrali síly. Včerejší večer strávili v hospodě, a skutečnost, že dnes takto neplánovaně nemusejí do práce, se jim náramně hodila. Říjen už se sice přehoupl do druhé poloviny, ale byl nebývale teplý, a tak se po Čížkově odchodu uvelebili pod nedalekou borovicí, klobouky si vrazili do očí a za chvíli se zpoza borovice ozvalo chrápání. Neochotně vstali teprve v okamžiku, kdy na místo činu dorazil kočár s ředitelem cukrovaru, strážmistrem Čížkem, nadstrážmistrem Šaldou a jeho zástupcem Frankem z hodonínské četnické stanice.

Nadstrážmistr Šalda záhy seznal, že Čížek o brutalitě činu tentokrát nepřeháněl, a s jeho nápadem nasadit na stopu vraha pátrací psy souhlasil. Poslal proto kočár i se zástupcem Frankem zpět do Hodonína, aby o psy požádal – přičemž do kočáru nezapomněl posadit i ředitele cukrovaru, který hned po příjezdu na místo činu důležitě chodil všude kolem, vychutnáváje si pohledy čumilů, a jen se všude pletl. Nehledě na to, že beztak podupal nějakou stopu, pomyslel si nadstrážmistr. Kromě této dvojice a starého kočího jeli v kočáru také tři dělníci, kteří tělo našli. Na hodonínské četnické stanici s nimi bude sepsán protokol. Nadstrážmistr Šalda také pověřil Franka, aby o činu dal vědět okresnímu soudu v Hodoníně. Pan soudní rada Vinkler se sem buď vypraví sám, nebo někoho pošle. Frank měl ještě před započítím výslechu o případu informovat obvodního lékaře Hrubého, který zároveň zastával funkci pomocného soudního lékaře pro Hodonínsko. Ten měl sednout do kočáru a přijet s ním na místo činu, aby mrtvého ohledal a zjistil víc k okolnostem smrti.

I když ty jsou jasné na první pohled – příčinou smrti je tenhle masakr, pomyslel si Šalda. Chlap prostě vykrvácel.

„Pánové, viděli jste už někdy tohoto člověka?“ zeptal se nadstrážmistr Čížka a Veškrny, když u mrtvého osaměli.

Oba dotázaní rozpačitě pohlédli na mrtvolu a snažili se alespoň něco vyčíst z pozůstatků tváře. Vydloubané oči, useknutý nos a uši a odrtá brada však jakoukoli bližší identifikaci znemožňovaly, a tak jen neurčitě zavrtěli hlavou.

„Já myslím, pane nadstrážmistře, že to nikdo místní není. Určitě ne z Ratíškovíc, Rohatce nebo Dubňan. Ten mrtvý je oblečený městscky, takhle tady nikdo nechodí,“ prohodil závodčí Veškrna.

„Hm, ty šaty jsou opravdu dost nóbl,“ souhlasil nadstrážmistr Šalda. „Tak jak se tady ten chlap mohl ocitnout?“

„No, jestli on to nebyl nějaký statkář, který byl včera na dobytčím trhu v Hodoníně,“ zamyslel se strážmistr Čížek. „Cizích lidí tam byla fůra, a jestli něco prodal, mohl mít u sebe dost peněz.“

„Tam ale chodí spíš sedláci, kteří prodávají dobytek. A tenhle chlap na to, že by vedl krávu na trh, moc nevypadá,“ namítl Šalda.

„Promiňte, pane nadstrážmistře, ale to není tak úplně pravda. Na trh taky chodí spousta realitních agentů, kteří se snaží přemluvit sedláky, aby jim prodali pole, statek, nebo aby si pro změnu nějaký ten korec navíc koupili,“ dovolil si nadstrážmistru Šaldovi oponovat závodčí Veškrna. „Třeba to byl nějaký z těch agentů a třeba potom měl ještě nějaké jednání v Ratíškovících, tak se sem po trhu vypravil, někdo ho sledoval a sprovodil ho ze světa. Anebo na tom trhu přemluvil nějakého sedláka, aby mu statek či pole prodal. A pak tudy šli oba a udělal to ten sedlák.“

„Že by byl pachatelem někdo místní?“ zeptal se spíš pro sebe nadstrážmistr Šalda. „No prosím, může být, zvláště pokud by litkup zapíjeli už na trhu a měli něco v hlavě. Ale proč by to ten vrah proboha udělal takovým způsobem?“

Čížek s Veškrnou stejně jako on neznali odpověď, a proto jen pokrčili rameny.

„Zatím se podívejte po okolí, jestli něco nenajdete, ale opatrně, ať nepošlapete stopy. Nic neberte do ruky. Když něco uvidíte, zavolejte mě,“ přikázal nadstrážmistr Šalda a sám se rozhlédl okolo, zda v blízkosti není něco nápadného.

V davu čumilů to zašumělo. Všimli si, že se všichni tři četníci rozešli, nyní bloumají kolem mrtvolky a upřeně hledí k zemi.

„Asi hledají kudlu, kterou toho chlapa vrazi odkrouhli,“ prohodil kdosi.

„Móric, stala se vražda,“ oznámil bez dlouhého úvodu vedoucí redaktor Lidových novin Arnošt Heinrich poté, co k němu na jeho vyzvání dorazil dvorní soudnickář Rudolf Těsnohlídek, v redakci nazývaný letitou přezdívkou, jejíž původ už snad ani nebylo možné vystopovat. Heinrich nebyl šéfredaktorem, ale všichni kolem mu říkali „šéf“. Skutečnému šéfredaktorovi Bohuslavu Štěchovskému se to zpočátku nelíbilo, ale protože Heinrich měl na rozdíl od něj přirozené charisma a tah na branku, nakonec tiše rezignoval a nejvíce času trávil ve své kanceláři. Heinrich tak postupně přebíral více a více iniciativy včetně úkolování řadových redaktorů.

„Ano, šéfe? A kde?“ odpověděl podobně bez okolků Rudolf Těsnohlídek a vytáhl z kapsy notes s tužtičkou, aby si zapsal podrobnosti.

„Víte, kde je Rohatec?“

„Přiznám se, že netuším,“ odvětil nesměle Těsnohlídek.

„Hned u Hodonína. V lese tam dneska ráno našli nějakého chlapa, který prý byl úplně rozsekán. Opravdu nic pěkného. Telefonoval mi to můj informátor z hodonínské četnické stanice. Podrobnosti ale neví, protože na místě činu nebyl,“ vysvětlil redaktorovi Heinrich.

„Kdo to vyšetřuje?“ zajímal se soudničkář, když si těsnopisem poznamenal fakta.

„Je to vražda, takže momentálně četníci a lidé z hodonínského okresního soudu. Po nich si případ ale určitě převezme krajský soud v Uherském Hradišti. Nicméně po četnicích z Dubňan, kteří jen zajistili místo činu, se tam vypravil nadřízený toho mého informátora.“ Heinrich se podíval do svých záznamů. „Nějaký nadstrážmistr Šalda z Hodonína.“

„Šalda? Tonda Šalda?“ zarazil se Těsnohlídek.

„Křestní jméno tu nemám, ale je to možné. Vy ho znáte?“

„Chodili jsme spolu na gymnázium v Hradci Králové. Nějakou dobu byl v Čechách, ale asi před dvěma lety jsem se od jednoho spolužáka dozvěděl, že Tonda povýšili a poslali někam na Moravu. Jestli je to tedy on,“ zamyslel se Těsnohlídek. „Ale možná, že ano, to příjmení je typické pro východní Čechy. Třeba je to jen náhoda, třeba ale také ne.“

„Tak tam jedte a zjistěte to. A ať už je to váš spolužák, nebo ne, vytáhněte z něho, co se dá. Details, Móric, hlavně details – ty čtenáře zajímají nejvíc. Vlak vám odjíždí za dvacet minut, tak mi potom z Hodonína zatelefonujte aspoň krátkou noticku, abychom stihli něco dát do ranního vydání,“ propustil Heinrich redaktora.

Ten se lehce uklonil a přímo z šéfovy kanceláře zamířil na brněnské hlavní nádraží.

„Opravdu surová věc, Rudo,“ konstatoval nadstrážmistr Šalda poté, co se vzpamatoval z překvapení, když se na cestě od Rohatce náhle objevil jeho dávný spolužák z hradeckého gymnázia. „Teď čekáme na pana soudního radu, který nám řekne, jak budeme postupovat dále, a také na pana doktora Hrubého. Ten mrtvolu ohledá. Uherské Hradiště sem prý posílá i rytmistra Kleina, který společně s panem radou povede vyšetřování.“

Scéna se od rána, kdy Šalda dorazil na místo, poněkud změnila. Příspěchaly četnické posily z Hodonína, Strážnice, Bzence, Kyjova a Vracova, které doplnili obecní policajti z okolních vsí. Ti všichni uzavřeli oblast tak, že kolem těla neznámého ubožáka vznikl asi třísetmetrový kruh. Čumilové z Rohatce i Ratíškovice tak byli konečně vytlačeni zpátky, až téměř ke svým domovům, což mnozí komentovali nespokojeným brbláním. Protože z místa, kde nyní stáli, nebylo na mordplac vidět, mnozí seznali, že další postávání zde nemá příliš velký smysl, a postupně se rozešli domů. Na místě zůstalo jen asi deset nejvytrvalejších, kteří mezi sebou rokovali, co se bude dít dál.

Kordon uniform byl důvodem, proč měl Těsnohlídek nejdříve potíže dostat se na místo činu, když se ale vytasil se svým novinářským průkazem a odvolal se na nadstrážmistra Šaldu, jeden z četníků ho nakonec ke spolužákovi dovedl.

„Už víte, kdo to je?“ kývl redaktor směrem k mrtvole. Až k ní ho Šalda nepustil a nyní postávali asi dvacet metrů od ní.

„Možná, že ano. O kus dál leží obálka s nějakou adresou. Je ale natočená tak, že je většina písma otočená k zemi. Přísně jsem zakázal na cokoli sahat, takže jsme ji zatím neotočili, to udělá až pan rada,“ odpověděl nadstrážmistr Šalda. „Měl by dorazit co nevidět. A pak také ti psi.“

„Psi?“ podivil se Těsnohlídek.

„Je to spíše takový pokus, zkoušejí to na některých velitelstvích. Psi mají dobrý čich, třeba ucítí vrahovu stopu a zavedou nás k němu. Můj zástupce pro ně telegrafoval do Vídně. Tam je ale zrovna potřebují, tak nás odkázali na velitelství v Polské Ostravě, kde je také využívají,“ vysvětloval Šalda. „Psi sem tedy přijedou z Karviné.“

Těsnohlídkovi se tenhle případ začínal zamlouvat. Rozsekaná mrtvola, hledání vraha pomocí psů... To se bude šéfovi líbit.

„Jak ten mrtvý vlastně vypadá? Dostali jsme hlášku, že ho vrah prý úplně zohavil,“ vyptával se dál. Šalda se ušklíbl a pomyslel si, kdo s tou hláškou asi přišel. Beztak někdo z jeho chlapů. Ti taky nedokážou držet jazyk za zuby. Tuhle slováckou otevřenost mu byl čert dlužen, lamentoval v duchu. Potom si ale řekl, že se to všechno stejně dřív nebo později rozkřikne, a tak odpověděl: „Ani se neptej. Chudák chlap... Má vydloubané oči, useknutou pusou, uši, nos...“ vypočítával Šalda.

Pak se zarazil, jako by přemýšlel, zda má redaktorovi říct to nejdůležitější, ale nakonec se rozhodl a zašeptal: „A taky pyj.“

„Cože?!“ Těsnohlídek si myslel, že se přeslechl.

„Potichu!“ okřikl ho polohlasně nadstrážmistr a bázlivě se podíval kolem sebe, zda jejich rozhovor někdo neposlouchá. Všichni četníci ale naštěstí stáli opodál. „Opravdu. Vrah tomu chlapovi uřízl přirození.“

Redaktor vytřeštil oči. Co to bylo proboha za blázna? Proč by někdo zabíjel takovým způsobem?

„A vrah si to přirození vzal s sebou?“ zeptal se. Možná je to nějaký šílený fetišista, či jak se říká těmhle zvrhlíkům. V duchu už si ale maloval článek na celou stranu.

„Právě, že ne,“ zašeptal Šalda. „Našli jsme to asi deset metrů od mrtvoly.“

Pak se opatrně otočil a prohodil: „Tamhleten četník to tam hlídá.“

Hlavou nenápadně kývl k jednomu závodčímu, který už předtím Těsnohlídka zaujal svým nervózním přešlapováním a neustálými pohledy někam k zemi. Teď už mu byla četníková nervozita jasná. Taky bych nechtěl nad něčím takovým stát, pomyslel si.

Asi půl hodiny poté, co Těsnohlídek tak náhle překvapil nadstrážmistra Šaldu, se zpoza stromů ozvalo vrčení motoru. O chvíli později se na cestě objevil automobil, v němž kromě řidiče seděli čtyři důležité se tvářící pánové – tři v civilu a jeden v četnické uniformě s hodnostmi rytmistra.

„Pan soudní rada Vinkler, rytmistr Klein a pan doktor Hrubý. Ten mužík vedle šoféra je fotograf. Jmenuje se Sladký, má ateliér v Hodoníně,“ zašeptal nadstrážmistr Šalda Těsnohlídkovi a vykročil vstříc příjíždějícímu vozu. Řidič zastavil přímo u něj, Šalda ukázkově zasalutoval a vzápětí otevřel pánům v zadní části automobilu dveře.

„Pane nadstrážmistře, moc rád vás zase vidím! A musím říct, že se nám stala velice šťastná náhoda. Zrovna, když jsme příjížděli do Rohatce, dorazil vlak z Uherského Hradiště a z něj vystoupil zde pan rytmistr. Tak jsem ho vyzval, ať si k nám přisedne. Člověka taková milá věc potěší, aspoň nám to zpříjemní tento nešťastný den a nehezké povinnosti, které nás čekají,“ zahlaholil na Šaldu hned v ústretu soudní rada Vinkler a s úsměvem mu podal ruku.

Podobně přátelsky se zachoval i doktor Hrubý, zato rytmistr Klein se mračil na celé kolo. Jak Těsnohlídek zjistil, bylo to kvůli němu.

„Pane nadstrážmistře, co tady dělá ten civilista? Předpisy snad mluví jasně – jakmile četnictvo uzavře oblast, nesmí být v prostoru žádný civil včetně svědků, kteří mají čekat mimo prostor, dokud nejsou vyzváni,“ štěkl Klein na Šaldu.

„Ehm, pane rytmistře, to je pan Těsnohlídek z Lidových novin. Přijel až z Brna zeptat se na ten zločin, aby aspoň krátkou zprávou stihl ranní vydání,“ špitl omluvně nadstrážmistr Šalda, který stejně jako všichni ostatní četníci po celé jihovýchodní Moravě rytmistra Kleina bytostně nesnášel.

„Tak novinář, ano?“ založil si rytmistr ruce v bok a otočil se na soudničkáře. „Pane redaktore, opusťte prosím ihned prostor, tady nemáte co dělat. Podrobnosti k případu se dozvíte později. Bohužel vám ale musím sdělit, že nás vaše uzávěrka nezajímá. Máme jiné starosti, než se starat o to, jak ten váš plátek naplnit.“

Těsnohlídek chtěl něco poznamenat na svou obranu, ale najednou se ozval soudní rada Vinkler: „Moment, pane Těsnohlídku, neviděli jsme se už náhodou?“

Novinář opatrně přikývl a pak se Vinklerovi připomněl: „Ano, pane rado. Asi před dvěma roky jsem referoval o tom případě napadení manželů Masarykových, kterému jste v Hradišti předsedal.“

„Máte pravdu, ten nešťastný případ s Michalčíkem. Dostal tehdy šest let, pokud si vzpomínám. Pamatuji si na ten váš článek, bylo to popsáno věcně, a přitom čtivě. Myslím, že jej mám ještě někde schovaný. Tehdy to bylo jen loupežné přepadení, které Masarykovi přežili. Obávám se ale, že tentokrát to bude horší,“ kývl směrem k nedaleko ležící mrtvole a poté se otočil na rytmistra Kleina: „Pane rytmistře, myslím, že pan Těsnohlídek tu může zůstat. Bude ale tak nenápadný, jak jen to půjde.“

Rytmistr Klein zasalutoval a pak se kysele podíval na Těsnohlídku a Šaldu.

„Pane nadstrážmistře, vy jste sem pana Těsnohlídku pustil, tak teď ho budete mít na starosti,“ přikázal Šaldovi.

Ten poté všechny tři pány seznámil s podrobnostmi a ukázal jim, kde a co zatím našli. Nato soudní rada Vinkler vyzval fotografa Sladkého, aby pořídil snímky těla a nalezených předmětů. Když se tak stalo, mohlo se s mrtvolou i předměty konečně začít manipulovat.

„Podle mě zemřel na následky vykrvácení z těch sečných a bodných ran, pane rado,“ opakoval Šalda svůj dopolední závěr o posledních chvílích neznámého muže, nad nímž se sklonili ihned poté, co fotograf dokončil svou práci.

Rada Vinkler přikývl, ale to už se těla chopil doktor Hrubý, který nebožtíka opatrně otočil na břicho.

„Můžete mít pravdu, pane nadstrážmistře,“ vzhledl Hrubý k Šaldovi, „ale podívejte se sem.“

Na temeni, mezi vlasy splenými krví, všichni spatřili malou díрку.

„Takže vrah ho nejen takhle rozsekal, ale ještě i zezadu střelil,“ konstatoval rada Vinkler, zatímco Těsnohlídek si do notesu zuřivě psal poznámky.

„Není to moc velká ráže,“ zběžně ohledal otvor v mužově lebce doktor Hrubý. „Vypadá to na pistoli. Nasvědčuje tomu i fakt, že kulka nevyletěla přední částí lebky ven, ale nejspíše zůstala uvnitř mozkovny. Puška by hlavu prostřelila.“

„Proč mu vrah uřezal to přirození?“ stočil hovor na opačnou část těla rytmistr Klein.

Doktor Hrubý mrtvolu zase otočil na záda a upřeně jí pohlédl do rozkroku. Chvilí nad tím odporným výjevem přemýšlel a pak beze slova zamířil k závodčímu, který o deset metrů dál stále hlídal useknutý pyj. Aniž by doktor cokoli řekl, vytáhl z kapsy malou plechovou krabičku, pinzetou uchopil ležící zkrvavený předmět a strčil jej do ní. Závodčí na něj zíral s vytřeštěnými očima a pak si po-

myslel, že ten chlap má snad žaludek ze železa. Podobně smýšleli i ostatní pánové, kteří doktorovo počínání pozorovali.

Doktor Hrubý se zase pomalu vrátil ke skupince a rytmistru Kleinovi odpověděl: „Možná nám více napoví pitva. Nyní lze pouze usuzovat, že tento čin má na svědomí nějaký psychopatický jedinec.“

„Anebo více zjistíme z prohlídky mrtvoly a nalezených předmětů,“ odvětil rada Vinkler. „Pokud jste s obhlídkou mrtvého skončil, pane doktore, přikročil bych k prošacování těla.“

Hrubý přikývl a rada Vinkler vyzval nadstrážmistra Šaldu, aby mrtvému prohledal kapsy obleku. Mrtvý měl u sebe lístek na vlak z Vídně do Břeclavi a všehovšudy dvě koruny – „... což opravdu nasvědčuje tomu, že vražda byla loupežná, protože vrah si všechny peníze vzal,“ prohodil rytmistr Klein. Jiný nález, tentokrát však objevený v kalhotách, byl zajímavější.

Nadstrážmistr Šalda z jedné kapsy vytáhl kus papíru, o němž se vzápětí ukázalo, že se jedná o blanket telegramu. Hrubý podal blanket radovi Vinklerovi, ten si nasadil cvikr a četl: „Nemůžu přijet, nemám peníze. David.“

Telegram byl podán v Olešnici a adresován do brněnského hotelu Slavia.

„Přineste mi prosím tu obálku,“ zavolal rada Vinkler na četníka, který o kus dál postával nad potraným kusem papíru.

Četník obálku zvedl tak opatrně, jako by se měla v příští chvíli rozpadnout na prach, a pomalu ji přenesl k radovi, jemuž ji obřadně předal. Následně se vzdálil. Rada Vinkler do obálky nahlédl, a když viděl, že uvnitř nic není, četl adresu.

„Velectný pán Ladislav Toma... Tady je to roztržené, kus papíru chybí, ale tahle linka vypadá jako začátek písmena ‚l‘, nemyslíte, pánové?“ ukázal na poškozené místo.

Všichni včetně Těsnohlídka se podívali na papír a pokrčili rameny.

„Může to být Tomal, ale třeba také Tomášek, pane rado,“ dovolil si vyslovit svůj názor Těsnohlídek. „Papír je totiž, jak vidíte, utržený i nad písmenem ‚a‘, tudíž by tam mohla být čárka. Každopádně dále už je adresa zase čitelná: rolník v Rosičce, t. č. Olešnice.“

„Máte pravdu. A protože je jméno odesílatele zcela zřetelné, tedy doktor Sedláček, Boskovice, tak pan doktor bude jistě vědět, komu dopis do Olešnice posílal. Můžeme se ho tedy zeptat,“ konstatoval rada Vinkler. „Nu, pánové, myslím, že pro dnešek toho víme docela dost, navíc za hodinu padne tma. Předpokládám, že i kdyby karvinští kolegové se psy dorazili teď večer, stejně by na práci neviděli, takže nám svůj um předvedou zítra dopoledne. Pane rytmistře, dejte prosím četníkům pokyn, ať ustanoví hlídky. Zůstanou tu čtyři přes noc a budou hlídat, aby se tu nikdo necoural. Pane nadstrážmistře, my se teď automobilem přemístíme do Hodonína, kde se pan rytmistr ubytuje v četnických kasárnách. Až budeme v Hodoníně, pošleme vám sem povoz a nějaké deky, jídlo a pití pro četníky, kteří tu zůstanou. Na povoz pak s nimi naložíte mrtvolu, přijedete s ní do Hodonína, kde ji předáte panu doktoru Hrubému. Všichni kromě pana doktora, který mrtvého podrobně ohledá a bude-li to možné, tak i provede pitvu, se zítra v osm ráno sejdem u četnické stanice. Doufám, že už tu budou i ti psovodi, kteří zřejmě dorazí rychlíkem Krakov-Vídeň v sedm večer. Pane nadstrážmistře, jak to vypadá s výsledkem těch dělníků, kteří mrtvého našli?“

„Předpokládám, že už je strážmistr Frank vyslechl a pustil domů,“ odvětil Šalda.

„Výborně, takže až budu v Hodoníně, rád se podívám do protokolů,“ zamnul si ruce rada Vinkler. „Nuže, pánové, můžeme jít. Pane redaktore, vracíte se zpět do Brna?“

„Ne, pane rado,“ odpověděl Těsnohlídek. „Je to zajímavý případ, pan vedoucí redaktor Heinrich jistě bude chtít, abych tu přespal. Pokud se budu moci i zítra zúčastnit vyšetřování, rád také na osmou přijdu.“

„Rádi vás zítra uvidíme před četnickou stanicí, že, pane rytmistře?“ odpověděl Vinkler a s úsměvem se otočil na Kleina. Ten reagoval jen kyselým zašklebením, které – jak si Těsnohlídek všiml – nemělo daleko k odplivnutí. Rada Vinkler ale Kleinův výraz buď nezaznamenal, nebo prostě přešel bez poznámky, protože následně zavelel k odjezdu. Na místě zůstal pouze nadstrážmistr Šalda se čtyřmi četníky, kteří měli nejprve naložit mrtvolu na povoz a poté přes noc hlídat místo činu. Ostatní četníci a policajti se rozešli do svých obcí.

Těsnohlídek se po příjezdu do Hodonína, kam dorazil v automobilu vmáčkнутý mezi řidičem a fotografem Sladkým, rychle ubytoval v Radničním sklípku a následně se přes náměstí rozběhl k domu číslo osm, kde – jak mu bylo řečeno – je veřejná telefonní ústředna.

Zdálo se mu, že uplynula celá věčnost, než sehnal telefonistu, který si s okázalou nevolí a bručením, že žádný hovor není tak důležitý, aby nemohl počkat do zítřka, vyžádal bleskový meziměstský spoj s Brnem, konkrétně číslem 12b, pod nímž se skrývala kancelář Lidových novin sídlících na Rudolfské ulici. Když telefonista domluvil, otočil se na Těsnohlídku a odvětil: „A teď si ráčej počkat, milostpane. Někdy jim to trvá i hodinu. To vědí, kvalt škodí zdraví, kór takhle navečer.“

Ohledávání nalezeného těla (zdroj: *Das interessante Blatt*, 2. 11. 1911)

Chvilku se pásl pohledem na redaktorově zděšení, načež se pohodlně opřel a zavřel oči. Telefon ale naštěstí zazvonil hned po několika minutách. Telefonista sebou trhl, ospale si protřel oči a zvedl sluchátko, do kterého houkl: „Hodonín... Jo, předám...“

Těsnohlídek mu přístroj vytrhl z ruky a zakřičel: „Šéfe, slyšíte mě?“

„Móric, to je dost, že se konečně ozýváte, za chvíli jdeme do tisku,“ ozval se z druhé strany Heinrichův hlas, který zněl, jako by přicházel z toho nejhlubšího hrobu.

„Tak si prosím poznamenejte,“ požádal ho a začal šefovi diktovat. To nejlepší, tedy stať o useknutém přirození, si schovával na konec – což se mu ovšem šeredně vymstilo. V polovině zprávy se telefon odmlčel a ani na několikrátý pokus se spojení nepodařilo navázat.

Těsnohlídek byl vzteky bez sebe. Taková školácká chyba, nadával v duchu sám sobě. Vždycky je potřeba to nejdůležitější dávat na začátek zprávy, to ví každý elév. Jen kvůli tomu, že chtěl šéfa překvapit, teď přišel o to hlavní. A s ním i čtenáři zítřejších ranních Lidovek. Ne, to se Heinrich nesmí dozvědět, musím mu pak říct, že na mrtvole po prvotním ohledání nebylo vidět, že by měla useknuté přirození, pomyslel si. Vzápětí mu ale došlo, že něčemu takovému protřelý šéf asi jen těžko uvěří.

„Sakra, sakra, sakra!“ zaklel Těsnohlídek nahlas, hodil telefonistovi na stůl dvoukorunovou bankovku, pomyslel si, že za tu nehoráznou cenu, která by stačila na celou večeri, by mohly být tyto služby přece jen spolehlivější, a rozmrzele vyšel na náměstí a zamířil k Radničnímu sklípku.

ÚTERÝ 24. ŘÍJNA 1911

Těsnohlídek vstal před sedmou, nasnídal se v restauraci a šel si na náměstí koupit noviny. Jeho rozmrzelost přes noc poněkud polevila a ještě více mu spravilo náladu, když zjistil, že Arnošt Heinrich jím diktovanou zprávu zapsal doslova, a tak nebyla zkreslena.

Jen chybí ten dramatický konec o uřezaných genitáliích, ale takový už je holt novinářský život, přemítal v duchu Těsnohlídek. Možná jsem to naopak neměl přibarvovat tím, že mrtvola už zahnívala, ale aspoň to lidi zaujme víc.

„Pane redaktore, tak jsem si ten váš článek přečetl, služka mi jej přinesla ke snídani,“ uvítal ho hned po příchodu k četnické stanici soudní rada Vinkler. Automobil byl již nastartovaný, jen vyrazit. „Dobré, věcné. Snad až na tu část o hnilobě. Ale chápu, že jste se pokusil o dramaticčnost. Naopak je ale dobře, že jste se nijak obšírně nevěnoval tomu uřezanému víte čemu, to se do novin nehodí.“

Zatímco Vinkler hodnotil soudnickářovu práci, sám Těsnohlídek, který jeho kritice nijak neopovořoval, si všiml, že naproti stanici stojí početný zástup jeho novinářských kolegů. Viděl redaktory Moravské orlice, Národních listů, Času, Rovnosti, Našince a pak několik dalších, které neznal – zřej-

Loupežná vražda u Rohatce. Na silnici mezi Rohatcem a Ratiškovcem u Hodonína nalezena byla včera mužská mrtvola už silně zahnívající. Nos a jiné části těla mrtvoly byly useknuty a nalezeny opodál. Hlava a prsa jsou sekerou rozbity. Nedaleko mrtvoly nalezena byla obálka s adresou Ladislav Tomal, rolník v Rosičce, poslední pošta Olešnice. Poněvadž byl včera v Hodoníně dobytčí trh, má se za to, že muž, jehož mrtvola byla nalezena, šel s penězi do Hodonína a na zpáteční cestě byl přepaden a odoupen.

mě z malých místních redakcí, snad z Břeclavi, Uherského Hradiště, možná i Hodonína, pokud tady mají nějaký plátek. Ti všichni teď na něj hleděli s udiveným výrazem, protože nemohli pochopit, jak je možné, že se s ním Vinkler tak přátelsky baví. Mnozí se o vraždě dozvěděli až včera večer, takže nestihli ranní vydání, někteří se o ní dokonce dočetli až teď ráno v Lidových novinách, a tak co nejrychleji mohli, přispěchali k hodonínské četnické stanici. K jejich smůle však rytmistr Klein rezolutně zakázal poskytovat k vraždě jakékoli infor-

mace bez ohledu na to, je-li dotyčný novinář, nebo ne. Tedy s výjimkou Těsnohlídka, kterého Klein, již sedící v automobilu s nadstrážmistrem Šaldou a fotografem Sladkým a čekající, až si Vinkler se soudnickářem nastoupí, nyní okázale přehlížel.

Uf, ještě že má Heinrich všude ty své informátory, díky čemuž jsem sem dorazil včas, a Vinkler ve mně našel takové zalíbení, pomyslel si Těsnohlídek, když si sedal k řidiči a ke Sladkému. V zádech ho pálily pohledy kolegů a úplně cítil, jak se jejich údiv nad tím, že má Těsnohlídek opět sólokapra, mění v čirou nenávist. Oni zase ostrouhali mrkvičku, musejí čekat, co se kde doslechnou, a Těsnohlídek si přímo před nimi vyváží zadek se samotným soudním radou. To je neslýchané!

„Co ti psovodi?“ zeptal se Těsnohlídek Sladkého, když se rozjeli. „Dorazili už?“

„Čekal jsem na ně s panem radou na nádraží, kdyby snad chtěli ještě jít na místo činu, a bylo proto nutné zadokumentovat další nálezy. Ale přijeli až po osmé hodině večer, vlak měl zpoždění, tak jsme nakonec šli domů,“ odvětil Sladký, drže na klíně fotoaparát. „Pan rada však před chvílí říkal, že hned v sedm ráno zase nastoupili na vlak a jeli do Rohatce. Myslím, že na místo činu dorazíme zhruba ve stejnou dobu.“

Sladký měl pravdu. Po příjezdu na místo už na ně psovodi čekali spolu se čtyřmi četníky, kteří zde strávili noc, a také strážmistrem Čížkem, jenž přispěchal z Dubňan. Další četníci sem byli opět odveleni z okolních obcí a kolem místa činu stejně jako včera vytvořili široký kruh, aby do prostoru nesměl nikdo nepovoláný. Mrtvola tu ale již neležela, nadstrážmistr Šalda ji dle rozkazu nechal večer převézt do Hodonína, kde ji předal doktoru Hrubému. V tuto chvíli se již zřejmě nachází na pitevním stole.

Psovodi se představili jako strážmistr Kucharski a strážmistr Kowanda, psi se jmenovali Bettel a Agnieszka. Coby rodáci z Karviné ani Kucharski, ani Kowanda nemluvili česky, a proto se rozhovor od prvního okamžiku vedl v němčině, která byla všem srozumitelná.

„Je zjevné, že zavražděný byl okraden. Předpokládáme, že vrah s sebou kromě peněz odnesl i boty a klobouk oběti,“ seznámil soudní rada Vinkler Kucharského a Kowandu se situací. „Včera večer jsem se ještě spojil s vaším nadřízeným, panem rytmistrem Gurskim. Ten mi sdělil, že je potřeba, aby psi očichali něco, co patřilo mrtvému. Tím se seznámí s pachem zavražděného a na základě toho jsou schopni zachytit pach odnesených věcí a snad vystopovat vraha. Je to tak?“

„Ano, pane rado,“ odvětil Kowanda. „Zachytí-li pach odnášených věcí, dokážou si tento pach poté spojit i se silnějším pachem samotného vraha. Zdá se, že je místo vcelku nepoškozeno, což by nám mělo práci usnadnit. Někdy přijedeme k vraždě, jejíž okolí je zdupáno až běda. Četníci zatím příliš nechápou, že psi mají mnohokrát citlivější čich než člověk, ale z toho důvodu si musejí pachy utřídit. Je-li však pachů mnoho, nedokážou se v nich zorientovat a jejich pomoc je k ničemu.“

„Povolat psy byl nápad tady strážmistra Čížka, který byl k vraždě přivolán jako první. Ten s touto myšlenkou seznámil zde pana nadstrážmistra,“ ukázal Vinkler na červenající se Čížka a Šaldu. „Od začátku si počínali tak, aby mohli být psi nasazeni. Jsem jim vděčný, že se tak zajímají o tyto moderní postupy a na základě toho dokázali náležitě zajistit místo činu.“

Oba Poláci přikývli a Kucharski se zeptal: „Máte prosím nějakou věc, kterou měl zavražděný u sebe?“

Rada Vinkler zašmátral v kapse a pak z ní vytáhl malou krabičku, kterou podal Kowandovi. Ten ji opatrně otevřel a vyňal z ní kapesník.

„Předpokládal jsem, že něco takového budete potřebovat, a tak jsem ráno poslal jednoho z četníků k panu doktoru Hrubému, aby nám daroval něco málo z ošacení mrtvého,“ usmál se Vinkler na Kowandu.

„To by mohlo stačit,“ poznamenal Kucharski. Kowanda se mezitím sehnul k oběma psům, něco jim polsky řekl a pak jim podržel kapesník před čumáky. Bettel s Agnieszskou zbystřili a začali se točit kolem dokola. Protože všichni stáli jen asi dva metry od místa, kde ještě před dvanácti hodinami ležela mrtvola, psi záhy popošli právě sem. Chvilku místo očichávali a poté vyrazili hlouběji do lesa. Po asi dvaceti metrech se však zastavili a štěkli.

„Něco našli,“ poznamenal Kowanda a celá skupina včetně Těsnohlídka se rychlým krokem vypravila za Bettelem a Agnieszskou.

Kucharski na ně cosi polsky zakřičel, psi se posadili a zůstali téměř bez hnutí. Na strážmistru Čížkovi bylo patrné, že jen stěží potlačuje své nadšení. Vidět takto vycvičené psy, kteří navíc pomáhají bojovat se zločinem, to je lepší než číst detektivku, pomyslel si.

„Počkejte prosím zde,“ požádal Kowanda skupinku, když se přiblížili na asi pět metrů. Sám s Kucharskim došel ke psům, oba začal hladit a něco jim tiše povídal. Kucharski mezitím zkoumal, co psy na toto místo přilákalo. Najednou to uviděl a opatrně zvedl. Ač Těsnohlídek koukal, jak chtěl, vůbec netušil, co to Kucharski drží v ruce. Předmět byl velice malý.

„Pane rado, tohle vrah zřejmě ztratil při útěku,“ řekl Kucharski, když se s nalezenou věcí vrátil ke skupince. V ruce držel kus usně, pravděpodobně část pásku, který se snad utrhł z nějaké kožené brašny. Fotograf Sladký si jej okamžitě vyfotografoval.

„Výborně,“ zamnul si ruce Vinkler. „Mohou ti psi pokračovat?“

„Ano,“ přikývl Kucharski a cosi řekl Kowandovi. Ten se k Agnieszce i Bettelovi sehnul a něco jim pošeptal. Psi opět začali čenichat, poodešli stranou a začali se točit kolem dokola. Těsnohlídkovi se tohle jejich chování zdálo dost zmatené, psi se ale najednou zarazili a pak se rychle rozběhli do lesa.

„Za nimi,“ vykřikl rytmistr Klein a spolu s Kowandou, Kucharskim, Čížkem a Šaldou se dal do běhu. Rada Vinkler a Těsnohlídek nebyli na takové utíkáni zvyklí, a proto pouze zrychlili krok. Totéž učinil i Sladký, jemuž by těžký fotoaparát nedovoloval běžet, ani kdyby byl reprezentantem českého království na blížící se olympiádě ve Stockholmu.

Skupina stíhající psy se záhy ztratila mezi stromy, dala se však vcelku dobře sledovat díky štěkotu Agnieszky a Bettela a výkřikům psůvůdů. Během několika vteřin se dostala vně pomyslný kruh hlídaný četníky, kteří ten neobvyklý hon se zájmem pozorovali, a vyrazila kamsi k Ratíškovcům, vzápětí se ale směr stočil k Hodonínu.

„Zdá se, že les je tu o poznání hlubší,“ prohodil Těsnohlídek k radovi Vinklerovi.

„Také mám ten pocit a trochu mě toto vrahovo uvažování udivuje. Spíš bych předpokládal, že nejkratší cestou zamíří k železnici. Takto jdeme cestou necestou. Pokud ovšem opravdu dojdeme až do Hodonína, přičemž směr tomu odpovídá, nasvědčovalo by to domněnce, že vrahem je někdo místní,“ poznamenal Vinkler.

Velmi brzy se však ukázalo, že vrah zřejmě z Hodonína nepochází. Najednou se kdesi vpředu ozval zuřivý štěkot, který okamžik poté doplnilo ržání koní a změt výkřiků. Ty zjevně nemohly patřit pouze utíkájícím četníkům, ale i několika dalším lidem.

„Pospěšme, pánové,“ zavelel soudní rada Vinkler a z rychlého kroku přešel téměř do běhu. Těsnohlídek i Sladký ho napodobili a za minutu se ocitli na palouku, kde vládlo boží dopuštění.

Uprostřed mýtiny stálo několik povozů zakrytých plachtami, vedle vozů plápolal oheň, na němž se opékala tři kuřata, a po prostranství pobíhali četníci. S puškami v rukou naháněli obyvatele tohoto tábora, které za pomoci nasazených bodáků a štěkajících Agnieszky a Bettela shromažďovali u ohně. Mezi tím vším se pletli koně, kteří se předtím na mýtině pásli.

Když se situace jakž takž zklidnila, četníci obklopili majitele vozů, které donutili posadit se do hloučku. Strážmistr Čížek na ně nyní mířil puškou, Agnieszka s Bettelem, jež Kucharski a Kowanda drželi za obojky, na ně cenili zuby a rytmistr Klein s nadstrážmistrem Šaldou zamířili k radovi Vinklerovi.

„Pane soudní rado,“ zasalutoval Klein. „Zajistili jsme skupinu cikánů, ke kterým nás dovedli psi. Na základě toho lze soudit, že s vraždou jistě mají něco společného.“

„Dovoluji si poznamenat, pane soudní rado,“ doplnil Kleina Šalda, „že se jedná o známou bandu, která se živí komediantstvím a prodejem koní, ale stejně jako všichni cikáni také krádežemi. Jsou to dvě rodiny, Richterovi a Langerovi, jak vidíte, muži, ženy i děcka. Pohybovali se předevcírem po dobytčím trhu v Hodoníně, odkud se nám je s četníky podařilo vyhnat. Víme, že na trzích nevynechají jedinou příležitost, jak okrást sedláky. Poté, co opustili Hodonín, zamířili právě k Rohatci.“

Soudní rada Vinkler přikývl a pak přikročil k zadrženým cikánům.

„Nu, panstvo, jsem rád, že vás poznávám,“ usmál se na ně. „Nebude vám vadit, když se tu porozhlédneme, že?“

„Pán velkomožný, my ale nic neudělali,“ namítl jeden z cikánů, zřejmě náčelník, a ženské a děti se jako na povel daly do pláče a lamentování.

Vinklera to ani trochu nevyvedlo z míry, otočil se na Šaldu a ukázal na nejbližší vůz. Šalda si k sobě zavolal ještě Čížka a za chvíli už z vozu létaly šaty a kusy látek. Za neustávajícího kvílení cikánek a cikáňat se oba četníci po chvíli přesunuli k dalšímu vozu a obrázek se opakoval – jen s tím rozdílem, že v jeden okamžik Čížek vyskočil z vozu drže v ruce provaz, na němž byla za nohy přivázána kuřata s useknutou hlavou, vítězoslavně tuto trofej ukázal panu radovi a následně s ní mrštil do hromady oděvů.

„Ale to ne my, pán velkomožný, to jsme našli. Asi to někomu vypadlo z vozu, když jel na trh. Přece to nenecháme jen tak ležet na cestě!“ vykřikl cikánský náčelník.

Zatímco Vinkler se na něj opět mile usmál, Klein na náčelníka zařval: „Držte tu svou špinavou hubu, jste všichni jeden za osmnáct a druhý bez dvou za dvacet! Myslíte si, že vás nemáme přečtené?“

Když Čížek se Šaldou skončili u druhého vozu a rozeběhli se ke třetímu, všichni cikáni očividně znejistili. Ženy s dětmi začaly ještě více naříkat, zatímco chlapi se na sebe rozpačitě podívali. Cikánský náčelník ztěžka polkl.

Šalda a Čížek po chvíli vykoukli z vozu a naznačili Vinklerovi s Kleinem, aby k nim přišli. Cikáni vyskočili, ale Agnieszka a Bettel se na ně rozštěkali tak zuřivě, že Kucharski s Kowandou měli co dělat, aby psy udrželi. Štěkot donutil cikány zase si sednout, jejich nervozita ale byla téměř hmatatelná.

Redaktor sledoval, jak četníci ukazují Vinklerovi a Kleinovi cosi, co předtím našli ve voze. Čtveřice chvíli o něčem rokovala a pak soudní rada s rytmistrem zamířili k cikánům. Klein v rukou držel po-

mačkanou špinavou košili, Vinkler něco skrýval v zatnuté pěsti. Těsnohlídek se Sladkým nenápadně přikročili blíže, aby slyšeli, na co se rada s rytmistrem budou cikánů ptát.

„Kde jste přišli k této košili?!“ zařval na náčelníka Klein a vrazil mu svršek pod nos.

„Koupil jsem si ji, ale to už je delší dobu,“ odpověděl cikán.

„A kdepak to bylo?“ zeptal se s úsměvem rada.

„Kristusmaria, pán velkomožný, kdo si má takové věci pamatovat,“ pohotově odvětil cikán. „Vždyt vám říkám, že je to už dávno.“

„Ano, ano, chápu, takové věci si člověk příliš nepamatuje,“ usmál se rada Vinkler. A najednou na náčelníka vypálil: „Ale povězte mi – kde se na té košili vzaly ty krvavé fleky?“

Cikáni ztuhli a rada Vinkler ukázal na košili, kterou Klein roztáhl přímo před náčelníkem.

„Tady, vidíte? A tady taky. A taky tady na límci, tam je to vidět nejlépe. Všude jsou krvavé fleky,“ ukazoval rada.

„Pán velkomožný, to je z toho prasete, které jsme nedávno zabíjeli,“ prohlásil druhý cikán a náčelník vehementně přikyvoval.

„To je pravda, pán velkomožný. My koupili nedávno čuníka a toho jsme si zabili,“ přitakával.

Zatímco rada Vinkler zachovával klidnou tvář, Klein se stěží držel, aby náčelníkovi košili nehodil na hlavu.

„Takže jste koupili prase a to jste zabili,“ poznamenal si spíše pro sebe rada Vinkler. „Nu ano, to zní naprosto věrohodně. Nebudu se vás ptát, kde jste to prase koupili, to mě nyní nezajímá. A vlastně mi toto vysvětlení stačí. Myslím, že budeme moct odejít.“

Zatímco četníci se na radu Vinklera zmateně podívali, na cikánech bylo vidět, jak se jim ulevilo. Najednou se rozesmáli od ucha k uchu.

„Ale ještě mi vysvětlíte toto!“ vykřikl rada na náčelníka.

Přímo před cikánovými očima rozevřel dlaň, na níž Těsnohlídek spatřil několik stokorun a další bankovky.

„Je to celkem 360 K,“ oznámil rada Vinkler cikánovi. „To se máte velmi dobře, že?“

„Nemůžeme si stěžovat,“ řekl drze náčelník.

V té chvíli došla trpělivost i soudnímu radovi.

„Chlapy zajistit a hnát do Hodonína na četnickou stanici. To udělá nadstrážmistr Šalda se strážmistry Kowandou a Kucharskim,“ přikázal rytmistrovi. „Strážmistr Čížek tu počká a bude hlídat zbytek tábora, aby snad některou z dam nenapadlo něco někde zakopat. My se vrátíme na místo činu a pošleme sem několik četníků, aby to tu ještě pořádně prohledali.“

Rytmistr Klein zasalutoval a poznamenal: „Myslím, pane soudní rado, že případ je naprosto jasný. Vrahy máme přímo před sebou.“

„Pane Těsnohlídku, zatímco vy si chodíte s pány vyšetřovateli někde po lese, tak mi můj informátor sdělil, že ta mrtvola měla useknuté přirození. Jak to, že jste mi to včera nenahlásil? Co jste to za soudničkáře? Vždyt tohle je to nejdůležitější! Dali bychom to na první stranu a lidi by nám ruce utrhalí!“ zařval Arnošt Heinrich na Těsnohlídku v okamžiku, kdy dostali spojení. Zjevně neměl dobrou náladu, o čemž svědčilo to, jak soudničkáře oslovil. Žádné přátelské „Móric“, ale komisi „Pane Těsnohlídku“.

„Šéfe, náš telefonát byl včera přerušen...“ koktal do sluchátka Těsnohlídek a připadal si jako nezbedný žáček před panem učitelem.

„Chlape, nevymlouvejte se! Tohle jste mi měl říct jako úplně první! To si zodpovíte!“ láteřil Heinrich. „Máte aspoň něco nového, když mi telefonujete?“

„Mám, šéfe,“ hlesl tiše Těsnohlídek.

„Člověče, mluvejte do toho krámu trochu hlasitěji,“ napomenul ho Heinrich. „A co teda máte?“

„Vrahy,“ špitl redaktor.

„Cože?! Mluvejte nahlas, špatně slyším!“ ozvalo se ze sluchátka.

„Máme vrahy, šéfe!“ zařval do sluchátka soudnickář, až sebou telefonista, který hovor se zájmem naslouchal, polekaně trhl.

„Tak to slyším dobře,“ zazněl z aparátu o poznání smířlivější šéfův hlas. „Máte štěstí, tím jste si to u mě vyžehlil.“

Těsnohlídek si pomyslel, že mu to u šéfa vyžehlili spíše hodonínští a karvínští četníci, kteří tak bryskně zajistili partu cikánů, a pak Heinrichovi řekl: „Když dovolíte, budu diktovat zprávu, šéfe.“

„Dovolím. A pak vám ještě něco povím, Móric,“ ozvalo se ze sluchátka zvesela.

Těsnohlídek shrnul dosavadní fakta, přičemž na závěr Heinricha upozornil, že pro dnešek jistě nejsou úplná. Četníci v tuto chvíli ještě pořád prohledávají cikánský tábor, doktor Hrubý snad provádí pitvu a jak Těsnohlídek slyšel na četnické stanici v Hodoníně, jeden strážmistr se prý dnes dopoledne vypravil do Brna, aby prý zjistil nějaké podrobnosti v hotelu Slavia.

„Je tedy možné, že se večer ještě něco dovím, šéfe,“ uzavřel.

„To máte fuk. Do ranního vydání dám to, co jste mi teď nadiktoval, pokud ještě s něčím přijdete, tak to půjde do odpoledního čísla,“ odvětil Heinrich. „My k tomu vašemu článku totiž doplníme ještě něco, co zatím nemá ani hodonínské četnictvo.“

„Opravdu?“ zeptal se překvapeně redaktor.

„Vlastně tak napůl. Četníci totiž samozřejmě čmouchají i v té Olešnici a Rosičce. Je to kousek od Kunštátu na Blanensku. Ale tihle kunštátští četníci nejsou zrovna moc sdílní, tak jsem tam poslal našeho mladého, aby se na toho Tomala přeptal přímo na místě,“ vysvětloval Heinrich. „Takže – chlap se asi nejmenuje Tomal, ale Toman. Aspoň takhle to mladému pověděli lidi v té Rosičce. A tomu, že se jedná o našeho muže, nasvědčuje i fakt, že když tam mladý přijel, nikdo od Tomanů nebyl doma. Sousedi říkali, že se tam ráno objevil četník, posadil všechny Tomanovy do vlaku a jeli do Brna. Možná se tam Tomanovi měli setkat s tím hodonínským četníkem, o němž jste mluvil, ale to je jen má domněnka, která mě teď napadla. Nicméně náš ctěný pan Toman není žádný sedřený rolník, jak napsal ten doktor Sedláček na obálku, ale statkář. Ten chlap má statek, lihovar a jezdí si v automobilu.“

Těsnohlídek překvapeně hvízdal.

„No a v té Rosičce se povídá, že tenhle pan Toman jel před několika dny do Uher, snad kupovat další statek. Takže s sebou měl hromadu peněz. Mám-li být upřímný, tak už jen myšlenka kupovat cokoli v Uhrách mi připadá, že ten člověk to asi neměl v hlavě v pořádku,“ poznamenal šéf, který se nikdy netajil svou averzí k zalitavské části monarchie, zvláště pak vůči jejím obyvatelům. „A teď to nejlepší...“

Těsnohlídek byl nucen vyslechnout si dramatickou pomlku, načež Heinrich zase pokračoval.

„Jeden z těch sousedů mladému řekl, že Toman byl prý pojištěn na opravdu vysokou sumu u Viktorie. Ale na kolik, to prý neví. Mladý mi to volal, no a já zatelefonoval do této úctyhodné pojišťovny jednomu svému známému a ten mi to zjistil. Schválně si tipněte cílovou částku,“ vyzval Heinrich Těsnohlídka.

Redaktor si představil mrtvolu, její šaty a zkusil se vžít do jejího někdejšího života, a tedy i možné částky, kterou by mohla pravidelně splácet pojistné.

„Tak dvacet tisíc K,“ odpověděl.

„Milý příteli, to jste z laciného kraje. Náš pan Toman byl pojištěn na šedesát tisíc,“ uslyšel šéfa, který už zjevně zapomněl na soudničkářův lapsus s opomenutými useknutými genitáliemi a nyní byl ve výborné náladě.

Těsnohlídek zalapal po dechu. Šedesát tisíc K?

„Ale šéfe, vždyť za to by si mohl koupit možná tři statky,“ odvětil.

„No, on už ne, ale jeho rodina, nebo kdo je v tomto případě vlastně obmyšlený, tak ta ano,“ poznamenal Heinrich. „Mimochodem, pojistka začala platit teprve tento rok 1. května. Chudáci pánové ve Viktorii, taková smůla. Ale pro nás je tenhle kriminální případ darem z nebes, určitě nám zajistí nové čtenáře. Takže už z toho důvodu zůstaňte v Hodoníně a počkejte na výslech těch cikánů. Možná ani netuší, koho vlastně zamordovali.“

STŘEDA 25. ŘÍJNA 1911

Bestiální vražda. O vraždě u Rohatce sděluje se nám dále: Mrtvého našli zedníci, ubírající se 23. tm. z Ratiškovice do Rohatce k stavbě kostela; našli ho v březovém lesíku »na pasuňkoch« u Ratiškovice. Je to případ bestiální loupežné vraždy, jaké není v kraji pamětníka. Obě čelisti zavražděného jsou rozřaty a genitálie vyřezány. Poblíž mrtvolky nalezena obálka dopisu advokáta dra. Ot. Sedláčka v Boskovících, svědčícího p. Ladislavu Tomalovi v Rosičce u Olešnice. Vražda způsobila v celém okolí zděšení a má se za to, že ji spáchali cikáni. — Z jiné strany sděluje se nám, že zavražděný slul Toman a že prý kdesi u uherských hranic kupoval statek. Peníze na statek měl u sebe na hodonském trhu a o tyto peníze byl pak u Ratiškovice oloupen. Zavražděný statkář byl pojištěn u pojišťovny »Viktorie« na 60.000 korun, jež budou jeho rodině vyplaceny, ačkoli pojistění událo se teprve 1. května tr.

Lidové noviny 25. října 1911 ráno

Sebevražda vraha herečky Ogyňské. Ze Lvova, 24. října. (Tel.) Kasimír Lewicki nebyl přes veškerou pomoc vědomí a zemřel ve vězeňské nemocnici.

Lidové noviny 25. října 1911 ráno

Lidové noviny si Těsnohlídek dal tentokrát přinést ke snídani. V restauraci hotelu seděl sám, byl ranní ptáče, a tak nikým nerušen si se zájmem přečetl svou vlastní zprávu o průběhu vyšetřování v Hodoníně a uznale také pokýval hlavou nad zprávou mladého. Tak nazývali eléva Ferdinanda Pražského, který se v redakci zaučoval, a proto ho Heinrich posílal po všech čertech, aby se pořádně otrkal.

Jestli se to s těmi 60 tisíci K potvrdí, a není důvod si myslet, že ne, když si to Heinrich ověřil, tak chci vidět ten boj mezi Tomanovými příbuznými, zamyslel se.

Najednou mu zrak sklouzl o tři sloupce vpravo. Tam narazil na krátkou noticku s titulkem „Sebevražda vraha herečky Ogyňské“. Kauza krásné Lvovské herečky a jejího milence Lewického nedávno vzrušila celou monarchii a Těsnohlídek ji sledoval s ještě větším zájmem než běžní čtenáři. Jako soudničkář v ní viděl inspiraci pro případ, že by někdy měl referovat o podobném zločinu.

Tak vida, Lewicki si nakonec na ten provaz ani nepočkal, pomyslel si Těsnohlídek. Radši to celé skončil sám. To je aspoň rozuzlení.

Zároveň ho ale přepadl smutek. Stávalo se mu to často, protože ve skrytu duše byl velmi nešťastným člověkem. Hodný, rozdal by se, ale v životě měl příliš mnoho smůly. A právě zmínka o sebevraž-

dě Lewického ho velmi rozesmutnila, protože mu připomněla jeho vlastní osud. Jeho první manželka Jindřiška, jíž říkal Kaja, byl jí zcela oddán a do které byl bláznivě zamilován, spáchala sebevraždu přímo na svatební cestě v Norsku před šesti roky.

Přímo na svatební cestě! zahořekoval v duchu Těsnohlídek tak jako už tisíckrát předtím. V nitru svého srdce ji stále miloval a o to nešťastnější bylo jeho nynější manželství s Annou, se kterou sice měl malého Milánka, ale s níž si vůbec nerozuměl. Brzy po svatbě zjistil, jak je rád, když ho Heinrich pošle někam na služební cestu, kde může zůstat několik dní. Jako třeba teď do Hodonína. Kéž by se tento Tomanův případ ještě nějak zašmodrchal a já tu mohl ještě pár dní zůstat. Vždyť je tu tak hezky...

Možná právě tato melancholická povaha a spousta neštěstí, kterou si musel prožít, z něj dělala tak dobrého soudnickáře. Dokonale se dokázal vcítit do obětí a do jejich příbuzných, dovedl popsat duševní pocity, o nichž si lidé mysleli, že je v sobě dovedou skrývat tak hluboko, že o nich nikdo nemůže vědět. Pak ale přišel Těsnohlídek a vše v nich odhalil.

Navíc si dovedl všimnout i detailů. Pečlivě sledoval každé přelíčení, zaznamenal i to nejmenší pohnutí tváře zločince, porotců, svědků, ale třeba i jednotlivých diváků v obecnstvu v soudní síni. Arnošt Heinrich věděl, proč ho po konzultaci se šéfredaktorem Štěchovským udělal soudnickářem – právě reportáže, které Těsnohlídek přinášel ze soudních síní, čtenáři četli nejvíce. Politické zprávy? Hašteření poslanců v Říšské radě? Výměna ministrů? Tfu, koho by to zajímalo? Heinrich si uvědomoval, že tyhle věci v novinách být musejí, a proto měl ve Vídni i svého stálého zpravodaje, který referoval pouze o politických záležitostech, aby tak Lidové noviny dostály své pověsti, s níž před dvaceti lety vstoupily na trh. Zároveň mu ale bylo jasné, co lidé čtou nejvíc.

Chápal, že čtenáři si nejvíce odpočinou u zpráv z obyčejného života. Politické zprávy zajímají pár obrylených profesorů schopných se donekonečna dohadovat, zda má věčný boj s německými šovinisty smysl, či nikoli, anebo jak je možné, že někde v Horní Dolní pan poštovník používá německé razítko místo českého. Běžného člověka něco takového nezajímá, běžnému člověku jsou tyhle prkotiny ukradené – běžný člověk chce číst něco vzrušujícího, přičemž tím vzrušujícím může být třeba krádež slepice v sousední vesnici – jen ať si odpočine od neustálé práce a může se trochu zasnít nebo ať má o čem diskutovat v hospodě u piva. Vraždy, loupeže, smrt pod koly vlaku, skandály krásných hereček, svatby amerických milionářů... To je přesně to, kvůli čemu si lidé noviny kupují.

Ačkoli se Arnošt Heinrich, byť původem Pražan, v roce 1905 velice aktivně účastnil protiněmeckých bouří v Brně a sám se angažoval v politice, své čtenáře znal dokonale. Raději jim dá více odlehčeného čtiva, než jim vtoukat do hlavy národnostní otázku. Zároveň ale chtěl, aby Lidové noviny stále nesly punc solidnosti, a tak záhy po svém příchodu do redakce našel rovnováhu mezi čtením pro těch několik pánů profesorů a poslanců a pro tu obrovskou masu čtenářů lačnicích po krvi. Politické zprávy z Vídně byly díky stálému parlamentnímu zpravodaji Karlu Zdeňku Klímovi řečenému Kазетка naprosto precizní a soudničky od Těsnohlídka nejčtenější v českých zemích. K tomu Heinrich přesvědčil zakladatele Lidových novin Adolfa Stránského, aby neváhal platit velké částky agenturám jako rakouské C. k. korespondenční kanceláři, ale i francouzské Agence Havas, anglickému Reuterovi, italské Ag. Stef., německé Wolffs Telegraphisches Bureau, ruské Petrohradské telegrafní agentuře a samozřejmě americké Associated Press, které do brněnské redakce posílaly zprávy ze všech koutů monarchie a ze zahraničí – zejména pak o oněch krásných herečkách, jejich milencích,

anebo třeba o tom, že se někde v Britské Indii narodilo dvouhlavé tele. Právě takové zprávy čtenáři zbožňují.

Nad tím Těsnohlídek přemýšlel, zatímco přes náměstí mířil k četnické stanici, a plně s Heinrichem souhlasil. Je to rapl a hrubián, ale své práci rozumí bezesbytku, pomyslel si, když otevíral vrata, nad nimiž se skvěl rakouský orel.

„Dobrý den, pane redaktore,“ pozdravil ho na chodbě závodčí, v němž Těsnohlídek poznal jednoho z četníků, kteří včera a především hlídali okolí místa činu.

„Dobrý den,“ odpověděl přátelsky Těsnohlídek. „Je tady pan nadstrážmistr Šalda?“

„Je, ale společně s panem rytmistrem a panem soudním radou už od kuropění vyslychají ty cikány. Řeknu vám, je to banda,“ odvětil závodčí.

„A pročpak?“ zajímal se soudnickář.

„Protože zapírají, jak můžou. To je pořád samé ‚pán velkomožný, my nic, my vůbec o ničem nevíme, to je nějaký omyl‘. Když jim pan rada řekl, že jsou podezřelí z vraždy, tak se strašně divili a dušovali se, že o žádné vraždě nic nevědí. A přitom sami musejí vědět, že po tom, co jsme u nich všechno našli, tohle jejich vykrucování nemá žádný smysl,“ mávl rukou závodčí.

„Vy jste byl včera v tom jejich táboře?“ ožil Těsnohlídek.

Závodčí přikývl a pak pokračoval: „Objevili jsme tam ještě zakrvácenou sekeru, nové hezké boty do společnosti, které by cikáni k těm svým hadrům snad ani nikdy nosit nemohli, a kus řemene, jenž podle pana rytmistra zcela jistě sedí k tomu kousku, který našli ti karvinští psi. Tak mi povzte, proč ti cikáni takhle zapírají? Pořád jen opakují, že zabíjeli prase. Starou belu prase. Toho chudáka Tomala, či jak se jmenoval.“

„Toman, pane závodčí. Včera bylo jeho jméno upřesněno,“ vysvětlil redaktor.

„Tak vidíte, to my tady ještě ani nevíme,“ poznamenal závodčí. „Holt vy novináři, vy jste hlavy. Ale ti cikáni, s těmi je to pořád stejné, ty já už znám. Vždy, když se tady v kraji objeví, jdeme tam na jistotu. Pokaždé u nich něco objevíme, pane redaktore, pokaždé. Ukradnou slepici a tvrdí, že ji našli. Nebo že jim ji prodala nějaká babka, která šla kolem. A samozřejmě si nemůžou vzpomenout, jak vypadala. Anebo ukradnou peníze a tvrdí, že si je našetřili. Prosím vás, pane redaktore, viděl jste někdy cikána šetřit?“

„Když je řeč o penězích, našli jste u nich ještě nějaké další, kromě těch 360 K?“

„Ne, ale i tak je to hodně. Kde by cikáni vzali tolik peněz? To by museli prodat dobré tři koně,“ ušklíbl se závodčí.

„Peníze jsou to slušné, ale ten Toman jich musel mít u sebe ještě mnohem víc. Podívejte se,“ prohodil Těsnohlídek a ukázal závodčímu článek v Lidových novinách.

Závodčí si text přečetl a stěží zalpal po dechu...

„Ale jestliže ten Toman jel opravdu kupovat statek, pak u sebe musel mít u dobrých dvacet tisíc, ne-li více,“ řekl, když se trochu vzpamatoval.

„To máte pravdu,“ souhlasil Těsnohlídek.

„Omluvíte mě na chvílku?“ zeptal se závodčí a aniž by čekal na odpověď, rozběhl se na druhý konec chodby, kde zprudka otevřel dveře a vrazil do jakési místnosti. Z ní se ozval hluk, Těsnohlídkovi se zdálo, že slyší křik rytmistra Kleina a kupodivu i nadstrážmistra Šaldy. Pojednou ale vše utichlo a ze dveří vykoukl soudní rada Vinkler.

„Pane redaktore, pojdte sem,“ vyzval ho a sám vyšel před dveře. Ty za sebou pečlivě zavřel, drže v ruce noviny, které ještě před malou chvílí patřily Těsnohlídkovi.

„Je to pravda o koupi toho statku?“ zeptal se Vinkler Těsnohlídka, když redaktor přešel chodbu. Soudní rada prstem ukazoval na článek o vraždě u Rohatce a velice vážně si Těsnohlídka prohlížel. Takového ho redaktor neznal.

„Povídá se to v Rosičce,“ odpověděl Těsnohlídek a ve zkratce radovi pověděl obsah včerejšího telefonátu s Heinrichem.

„Musím požádat kolegy v Blansku, aby trochu víc popohnali četníky na Kunštátsku a tuto zprávu ověřili. Zřejmě si tam vůbec neuvědomují, jak těžký zločin se stal,“ zamyslel se rada Vinkler. „Mohu vám ale sdělit jednu věc. Asi jste se doslechl, že strážmistr Holý ze zdejší stanice byl včera v Brně, že?“

„Ano. Jméno toho strážmistra jsem neznal, ale že se tam vypravil, to jsem slyšel.“

„Pan strážmistr se včera v Brně vydal do hotelu Slavia, kde se přeptal na Tomana a kde se také setkal s jeho příbuznými. Manželkou a bratry, abych byl přesnější. Těm ukázal šaty, které měl mrtvý na sobě, a tito příbuzní všichni do jednoho potvrdili, že se jedná o šaty Tomanovy,“ vysvětlil soudní rada.

„To je velmi významné zjištění,“ podotkl redaktor.

„To samozřejmě ano. Nicméně mi není jasné, proč tito příbuzní panu strážmistrovi, a zjevně ani četníkům, kteří je do Slavie doprovázeli, neřekli nic o té pojistce, o níž se taktéž dozvídám teprve nyní z vašich novin,“ prohodil rada Vinkler.

Z četnické stanice šel Těsnohlídek za doktorem Hrubým, kterého zastihl zrovna v okamžiku, kdy vycházel z pitevny.

„Ten chlap byl zřízený tak, že jsem to v životě neviděl,“ podotkl Hrubý, když si podali ruce. Pevně věřím, že si je pořádně omyl, když zrovna teď sahal na mrtvolu, pomyslel si Těsnohlídek. Doktor Hrubý ale pokračoval dál: „Je to tak, že četníci na místě činu našli později nejen ten useknutý pyj, ale i uši a nos. Ty jsem teď mrtvému přišíval.“

„A proč, prosím vás?“ zajímal se soudničkář.

„Dnes odpoledne totiž do Hodonína mají přijet jeho příbuzní, aby ho identifikovali. Bylo nutné oběti dát aspoň přibližnou podobu, jakou měla předtím. Na druhou stranu pořád chybí spodní část lebky, takže tvář je i nadále značně znetvořená,“ konstatoval doktor Hrubý se smutným výrazem, který nasvědčoval tomu, že se svou restaurátorskou prací na nebohé mrtvole zjevně není příliš spokojen.

Při zmínce o Tomanových příbuzných Těsnohlídek zbystřil.

„Víte, kdy ti lidé přijedou? Myslíte, že bych je mohl k ohledání mrtvého doprovodit?“ zeptal se.

„Budou-li s tím souhlasit, ani já proti tomu nebudu mít námitek. Bylo mi řečeno, že je mám očekávat až kolem šesté hodiny večerní,“ odpověděl doktor. „Prý dnes cosi řeší v Brně, snad záležitosti ohledně dědictví, což se protáhne do pozdního odpoledne.“

„Děkuji, určitě na šestou hodinu přijdu,“ rozloučil se Těsnohlídek.

„Výborně, Móric. Zůstaňte tam, snad se na tu pitevnu také dostanete. Uvidíte, jak budou ti příbuzní reagovat,“ pochválil ho Heinrich, když dostali spojení a Těsnohlídek ho zpravil o situaci.

„Ti lidé ale bohužel přijedou až navečer a než se vše vyřídí, asi to nějakou dobu potrvá. Obávám se, že to do zítřejšího ranního vydání nedostaneme,“ upozornil šéfa Těsnohlídek.

„Nevadí, půjde to do odpoledního vydání. Mladý zatím zapracoval na Kunštátsku, tak dáme do raníku jeho zprávu o tom, že pan Toman tam byl náramně důležitá persona. Prý byl velmi oblíben, angažoval se na veřejnosti, pracoval ve svazu moravských lihovarníků, dokonce i kandidoval za agrárníky. A v poslední době se zřejmě bavil kupováním statků, prý jich měl víc než ten svůj a ten, který chtěl koupit v Uhrách,“ shrnul elévovo pátrání Arnošt Heinrich. „Tohle dáme do úvodu té zprávy, ve zbytku shrneme výsledky vašeho dosavadního pátrání. Možná bychom tam mohli doplnit ještě něco o výslechu těch cikánských komediantů. Jak to vypadá v tomto ohledu?“

„Zapírají, ale všechno svědčí proti nim, tak asi budou úplně usvědčeni,“ odpověděl Těsnohlídek, shrnuv tak dojmy z rozhovoru se závodčím a soudním radou Vinklerem.

„Jen ať to klidně ještě pár dní vydrží, aspoň je pořád o čem psát, a čtenáři mají důvod nás kupovat,“ uchechtl se Heinrich a zavěsil.

„Pane redaktore, vy jste snad všude,“ pronesl poněkud otráveně rytmistr Klein, když krátce před šestou hodinou večerní spatřil Těsnohlídku, jak čeká před pitevnou.

„Je to moje práce, pane rytmistře,“ odvětil Těsnohlídek s úsměvem, byť velmi nuceným. Z Kleina měl strach, byl mu od první chvíle protivný. Na rozdíl od soudního rady Vinklera, který na pitevnu přišel s ním.

„A víte, že vám ji občas i závidím, pane redaktore?“ prohodil Vinkler. „My musíme kousek po kousku rozplétat jednu drobnost za druhou, kdežto vy si přijdete, jen si sám vyhodnotíte, co je pro vás důležité, a o tom pak píšete. Vlastně vytváříte jakousi iluzi reality.“

„Snažím se ovšem, aby ta iluze byla realitě co nejbližší,“ pousmál se Těsnohlídek, i když věděl, že bez občasného přibarvení by žádný kriminální případ v novinách nevyzněl tak čtivě. „Mimochodem, kde je nadstrážmistr Šalda?“

„Čeká na ty dva na nádraží,“ odpověděl soudní rada Vinkler.

„Dva?“

„Přijedou sem jen Tomanovi bratři. Paní Tomanová se prý v Brně zhroutila, a tak ji přítel pana Tomana, nějaký solicitátor Železný, který prý Tomanovi vyřizoval veškeré administrativní záležitosti, odvezl automobilem zpět do Rosičky. Mimochodem, ti Tomanovi bratři z Rosičky ale nejsou. Tomanova rodina totiž pochází ze Sulíkova, to je jen asi dva kilometry přes kopec. Ti dva tam pořád bydlí, pan Toman se do Rosičky přišel,“ vysvětlil Vinkler.

„A co ti cikáni? Stále zapírají?“ zeptal se Těsnohlídek.

„Je to verbež,“ prohodil rytmistr Klein. „Kolikrát se mi zdá, jako by se nám vysmívali. Pořád jen tvrdí, že s tím nemají nic společného.“

„Možná to tak ale skutečně je,“ skočil mu do řeči soudní rada Vinkler. „Přihlásil se nám totiž nějaký pan Schabenský, který Tomana jednak učil řídit automobil, a jednak mu sám dělal řidiče. Prý Tomana potkal den před vraždou v Břeclavi, kde ho doprovázel nějaký vysoký člověk. Snad Maďar, který byl agentem zprostředkujícím prodej realit. Pan Schabenský navštívil v Břeclavi Tomana v hotelu Koruna, aby se s ním domluvil, kdy bude zase potřebovat jeho služby. Na pokoji byl i ten agent, který se údajně choval krajně podivně. Jako by se prý před Schabenským schovával, vůbec mu nepohlédl do tváře.“